הלכה · משנה תורה · מפרשים · השגות הראב״ד · ספר טהרה

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות מטמאי משכב ומושב

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות מטמאי משכב ומושב

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/השגות-הראבד-על-משנה-תורה-הלכות-מטמאי-משכב-ומושב/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
הלכה ז 5
הלכה יב 5
הלכה טז 5
פרק ב 5
הלכה א 5
הלכה ד 5
פרק ד 5
הלכה ה 5
הלכה ז 6
פרק ה 6
הלכה ד 6
הלכה ח 6
פרק ו 6
הלכה ג 6
הלכה ה 6
פרק ז 6
הלכה ג 6
הלכה ד 7
הלכה ז 7
פרק ח 7
הלכה ד 7
פרק ט 8
הלכה ד 8
הלכה ה 8
פרק י 8
הלכה יא 8
פרק יא 8
הלכה ו 8
פרק יב 8
הלכה א 8

הלכה כג 9
פרק יג 9
הלכה ז 9
הלכה ח 9

פרק א

הלכה ז

בלובן ואודם שראה. א"א אולי טעה בלשון התוספתא וחילק בין אחרים שנגעו באודם ולובן של טומטום להוא עצמו שנגע בשלו ואם נתכוון לכך טעה טעות גדולה שלא אמרה התוספתא אלא שנגע הטומטום באודם ולובן של זכר ונקבה ודאית חייב על ביאת מקדש שלא תאמר לא חייבה תורה שילוח אלא לזכר ודאי ולנקבה ודאית לכך הוצרך לומר שהוא חייב:

הלכה יב

בין מאיש גדול בין מאיש קטן (**הרי הראייה**). א"א אין לשונו מיושר שאילו היתה ראייתו של זב קטן כשכבת זרעו לא היתה טמאה כלל עד שיהיה בן ט' שנים ויום אחד אבל התורה הקישה קטן לגדול דכתיב זאת תורת הזב בין קטן בין גדול עשה קטן כגדול לכל זיבתו:

הלכה טז

כמשקין טמאין שאין מטמאין. א"א אף בזה טעה שהרי הן מטמאין את הגוויה ברביעית על ידי שתייה אבל במגע ודאי אין מטמאין אלא הידים בלבד ואפילו במשהו והן מטמאין אף הכלים במשהו משמעתא קמייתא דאלו דברים:

פרק ב

הלכה א

אם שורין אותו. א"א נ"ל דלא בעינן מעת לעת אלא לשרץ ונבילה:

הלכה ד

המסיטן טהור. א"א מצאתי בשתי נוסחאות טמא בשתיהן ומה שחילקן ולא עירבן מפני שר"ש חולק בקישות ומלפפון ואינו חולק בפת מפני שרבו משקין שבו על משקין של פיהן:

פרק ד

הלכה ה

מטמאות למפרע. א"א הא דלא כהלכתא דקי"ל כר"י דאמר מעוברת ומניקה דיין כל ימי עיבורן וכל ימי מניקותן:

הלכה ז

שכל הנשים שיש להם וסת. א"א איני יודע מהו זה דקי"ל כל לבעלה אינה צריכה בדיקה אלא א"כ עסוקה בטהרות ואפילו אשה שאין לה וסת עד שלא הגיעו לפירקן אינן צריכות בדיקה ואין נשים בודקות אותן אבל משהגיעו לפירקן צריכות בדיקה ונשים בודקות אותן:

פרק ה

הלכה ד

ותהיה טהורה לכל. א"א כמה דבריו מבולבלין ואיך תהיה טהורה לכל והלא מחוסרת כפרה היא ואף משתביא כפרתה צריכה טבילה לאכילת קדש ומשנה שלימה היא ואם יאמר ה"מ לאכילה אבל למגע לא הרי דבריו סותרין זה את זה:

הלכה ח

אע"פ שאסורה לשמש לערב. א"א יש כאן שיבוש ולמה אסורה לשמש לערב והלא יצא מגרגרנותו בשמירתו עד לערב ונראה שצריך להיות אף על פי שאסורה לשמש עד לערב:

פרק ו

הלכה ג

וטומאת מדף מדבריהם. א"א יש טומאת מדף מדבריהם אבל זו אע"פ שהיא קרויה מדף אינה מדבריהם שהרי אמרה תורה והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב ודרשינן ליה במסכת נדה כל אשר יהיה תחתיו הזב ואמרה תורה יטמא עד הערב אלמא כלי שטף נמי מטמא במגע:

הלכה ה

ואינו מטמא לא אדם ולא כלים. א"א כבר כתבנו למעלה שעליונו של זב מטמא כלי שטף במגע:

פרק ז

הלכה ג

ומקצת הטהור על אותו משכב. א"א לא ידעתי מהו על אותו משכב שאפילו על משכב שהוא טמא גמור אם לא ישב עליו הטהור רובו טהור דהכי דריש לה בסיפרא ואם על

המשכב הוא עד שינשא רובו עליו (אשר היא יושבת עליו או על מקצתו הא למדת שאין הטהור מטמא במשכב עד שינשא רובו עליו) כדרך שנכנסת לו הטומאה כך היא יוצאה ממנו:

הלכה ד

שניהן טמאים. א"א ראיתי המשנה כך עומד על שני כסאות רבי שמעון אומר אם רחוקים זה מזה טהורים ואין שם מחלוקת:

הלכה ז

מפני שהוא רפוי. א"א כל מ"ש בזה הרבה יגיעות שאין הדעת מקבלת ואין השכל מודה ואין הלב מתיישב עליו שהכובש מהדק ומחזיק בכל כחו כדי שיהו בגדיו עומדים זקופין ואיך יהיה רפוי ואם יהיה רפוי כ"ש כשישב עליו ידרוס יותר על הכלים שבתוכו וימעך אותם. אבל עשה אזנך כאפרכסת ושמע דבר יי' כי אמרה התוספ' ישב על גבי מכבש של כובס בזמן שטעון באבנים כלים שתחתיו טהורים ור' נחמיה מטמא ובזמן שמהודק בחבלים כלים שתחתיו טמאים. עתה אפרש כי בזמן שטעון באבנים האומן מקפיד שלא לישב עליו שלא יפלו האבנים מעליו ויתרפה והרי הוא אז כסאה או תרקב ואף ע"פ שהבגדים בתוכו ראויים לישיבה השתא מיהא כרוכים הם בדבר שהוא מקפיד עליו ורבי נחמיה מטמא קסבר אין הולכין אלא אחר הבגדים שבו אבל בזמן שאינו מהודק אלא בחבלים אין כאן קפידא מלישב עליו וטמאים וע"כ תפשו מכבש של כובס ולא מכבש של בעלי בתים מפני שדרך כובס לטעון באבנים ואין דרך בעלי בתים אלא להדק בחבלים. ברוך י"י אשר גלה סודו ליראיו [יצפון לישרים תושיה]:

פרק ח

הלכה ד

ה"ז טהור שאין הנדה וכו'. א"א זה אינו מחוור אצלי כי מאחר שאויר מטמא במגע למה אין התנור טמא ומה שאמר שאין הנדה מטמאה לאיברים לא על זו הדרך נאמר אלא שהמשכב והמושב שפשטה הנדה ידה או רגלה עליה אינו טמא אלא אם נגעה בו או נסמכה רוב כחה עליו:

פרק ט

הלכה ד

טמאין מדרס. א"א תמה אני איך עירב ובלבל את הדברים ואני רואה במשנה ראש פ"ג זב וטהור שישבו בספינה שהם טמאין ואין בו מחלוקת ובראש פ"ד דנדה וטהורה שישבו במטה או בספינה ר' יהושע מטמא אפילו כפה שבראשה וכלים שעל ראש הנס וחכמים מטהרין ועל זה נ"ל שהוא דרך אחרת שהפריש בין זב לנדה מפני שכחן יפה משל אשה והוא מסיט את הספינה מה שאין האשה יכולה לעשות וחכמים דמטהרין בגדי הטהור לגמרי רבי יהושע מטמא אפילו כפה שבראשה שלא תאמר שאר בגדים טמאין שהם עצמן נסטים בנדוד הספינה אבל כיפה של ראשה אינה ניסט כלל קמ"ל דאפילו כפה שבראשה טמא מפני שגוף האשה נסטת וכל בגדיה נסטים עמה וכן כלים שבראש הנס וחכמים מטהרין את הכל שאין כאן היסט כלל בשתי נשים ואין כאן טומאת ספק אלא כאותה ששנינו פורקים מן החמור או טוענין בזמן שמשאן כבד טמאין לתרומה. וקי"ל שאין שורפין את התרומה על זה כדאיתא בנדה:

הלכה ה

שמנדנדין את הקרקע. א"א מצאתי נוסחא באי זו ריחיים אמרו כל שעוקרין אותה ודוחקין אותה ממקומה. ונ"ל שעל עקירת הריחיים קאי שהן קלות לנוד והטוחן בהן נד אחריהן מפני הדוחק והפירוש שלו רחוק מאד:

פרק י

הלכה יא

החשוד על דבר נאמן כו'. א"א כבר כתבתי עליו במקום אחר שאין זה כלום:

פרק יא

הלכה ו

מן המודיעית ולפנים. א"א בגמרא מפרש שאינו נאמן אלא על כלי חרס הדקים לקודש:

פרק יב

הלכה א

הרי אלו טמאין. א"א מצאתי שתי נוסחאות חלוקות זו עם זו בדבר זה שיש נוסחא אומרת טמאים מדרס וטמא מת אבל נ"ל כי זו שכתב הוא העיקר מדקתני לעיל הלוקח

כלים מאומני עכו"ם או שנתן להם כלים לתקן הרי אלו טמאים מדרס וכו' וטמא מת ואחריה הלוקח כלים מאומני ע"ה או שנתן להם כלים לתקן טמאים מדרס וטהור טמא מת מדקא מפליג להו מהדדי אלמא לא חדא מחתא נינהו אבל קשה לי הרבה מה שאמרו במסכת טהרות פ"ח המפקיד כלים אצל ע"ה הרי אלו טמאים מדרס וטמא מת ואם מכירו שהוא אוכל בתרומה טהור מטמא מת וטמאים מדרס ואולי יש הפרש בין אומן לשאר ע"ה כי האומן מקפיד על אומנתו מפני שכל אדם לוקחים ממנו אבל זה המחבר שעירב מפקיד עם אומן טעה:

הלכה כג

מוכיחין שהונחו למכור. א"א אין זה הטעם יפה שהרי הכל יודעים שהביאן למכור אלא בשכלי אומנותו בידו הכל באין לראות האומניות:

פרק יג

הלכה ז

לא הזה עליהם כל עיקר. א"א כל זה אינו אלא לקודש או לתרומה:

הלכה ח

אלא הרי זבחיו בחזקת כשירות. א"א נ"ל אם היה עושה עמו בשכר אפילו אחר כמה ימים נאמן ואע"פ שלא הזכיר לו בתחילה מתוך שנאמן להפסיד שכרו נאמן להפסיד הטהרות שהרי אותו שכתב ס"ת ולא עיבד הגוילין לשמן אע"פ שהחזירה לבעליה ולא אמר לו כלום ובסוף אמר לו האמינוהו במתוך אף זה כמו כן: